

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ)

Του Καθηγητού **Σπύρου ΒΛΙΑΜΟΥ**
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Εισαγωγή*

Η έννοια της δια βίου μάθησης είναι ευρεία και καλύπτει όλο το φάσμα της εκπαίδευσης που λαμβάνει ένα άτομο κατά τη διάρκεια της ζωής του. Είναι πλέον γενικά αναγνωρισμένο ότι αποτελεί κύριο παράγοντα για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και τον εκσυγχρονισμό των δεξιοτήτων αυτού στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης και επομένως κύριο παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης. Μέσα από την δια βίου μάθηση, οι εργαζόμενοι αποκτούν τις δεξιότητες εκείνες που απαιτούν οι μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας και στις οποίες οδηγούν οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις του παρόντος. Ειδικότερα, η ανάπτυξη μιας συνεκτικής πολιτικής δια βίου μάθησης σε εθνικό επίπεδο συμβάλλει στην αντιμετώπιση φαινομένων όπως η υστέρηση της χώρας στην ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων, στην επένδυση σε έρευνα και τεχνολογία. Επίσης, η εφαρμογή του θεσμού της διά βίου μάθησης μέσα από τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης συμβάλλει στην αντιμετώπιση του φαινομένου της διαρθρωτικής ανεργίας.

Το παρόν κείμενο επιχειρεί να αναδείξει τη συμβολή των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης ως μορφής δια βίου μάθησης, στον εκσυγχρονισμό των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, ενισχύοντας την απασχολησιμότητα των εργαζομένων και την επαγγελματική τους κινητικότητα.

Δια βίου μάθηση και απασχόληση

Στη σημερινή ρευστή και ολοένα μεταβαλλόμενη παγκόσμια πραγματικότητα όπου επικρατεί η διασύνδεση, η ανταλλαγή και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου, καθίσταται απαραίτητη η δημιουργία και ανάπτυξη

* Το κείμενο αποδίδει βασικά σημεία Εισήγησης στο Συνέδριο: «Δια Βίου Μάθηση για την Ανάπτυξη, την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή» της Γενικής Γραμματείας Επιμόρφωσης Ενηλίκων, Βόλος, 31/3-2/4/2006.

θεσμών οι οποίοι θα προσφέρουν διαρκή στήριξη των πολιτών ανεξαρτήτως ηλικίας ή κοινωνικής ομάδας ώστε να προσαρμόζονται στις απαιτήσεις αυτής της νέας παγκοσμιοποίησης. Κυρίαρχος στόχος σήμερα θα πρέπει να είναι η αλλαγή νοοτροπίας αναφορικά με τη μορφή και την έννοια της εργασίας, πράγμα που θα επιτευχθεί μέσα από την παιδεία και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλα τα στάδια της ζωής των πολιτών. Η εργασία σήμερα δεν αποτελεί και δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως μια στατική και επαναλαμβανόμενη πράξη. Αντίθετα, η εργασία τόσο ως προς τη δομή της όσο και ως προς το περιεχόμενό της μετατρέπεται σε μια διαρκή διαδικασία ανάπτυξης γνώσεων, δεξιοτήτων και νέων ιδεών, απαραίτητων δηλαδή στοιχείων για την ανάπτυξη της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της τεχνολογίας και εν τέλει της ανάπτυξης που απαιτεί η σημερινή οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, η έννοια της δια βίου μάθησης αποκτά κεντρική σημασία. Σύμφωνα με τον Ν.3369/2005 (άρθρο 1) για την «Συστηματοποίηση της Δια Βίου μάθησης», ως δια βίου μάθηση νοείται κάθε σκόπιμη μαθησιακή δραστηριότητα που αναλαμβάνεται σε συνεχιζόμενη βάση με σκοπό τη βελτίωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων ενός ατόμου. Η δια βίου μάθηση λοιπόν σύμφωνα με την ευρύτερα αποδεκτή άποψη καλύπτει όλους τους τύπους της εκπαίδευσης, προσχολικής, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας, όλους τους τύπους της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και όλες τις μορφές της άτυπης εκπαίδευσης. Κάθε μορφή μαθησιακής δραστηριότητας που αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου σε σχολεία, χώρους εργασίας και αλλού με σκοπό τη βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων του αναγνωρίζεται ως δράση δια βίου μάθησης¹.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η Στρατηγική της Λισσαβόνας αναγνωρίζει τη δια βίου μάθηση ως μέσο ζωτικής σημασίας για την υποστήριξη του ανταγωνισμού, της καινοτομίας και του στόχου της πλήρους απασχόλησης². Σύμφωνα με την Επιτροπή Απασχόλησης της Ε.Ε., η ανάπτυξη ενός ειδικευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού βρίσκεται στον πυρήνα της πολιτικής για την απασχόληση και είναι καίριας σημασίας για την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης και την προώθηση καλύτερων θέσεων εργασίας.

Βασικά στοιχεία της ευρωπαϊκής στρατηγικής είναι η προσαρμογή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στις απαιτήσεις της σύγχρονης οικονομίας, ώστε να προσφέρουν ευκαιρίες που θα αφορούν τέσσερις βασικούς στόχους:

- την προσωπική ολοκλήρωση,
- την ενεργό συμμετοχή,
- την κοινωνική ένταξη και την
- απασχολησιμότητα.

Στο πλαίσιο αυτό η εθνική πολιτική για τη δια βίου μάθηση στοχεύει στη δημιουργία θεσμών και μηχανισμών οι οποίοι θα βοηθήσουν το εργατικό δυναμικό να αποκτήσει και

1. Βλ. http://europa.eu.int/comm/education/policies/life/what_islife_en.html (16/03/2006).

2. Βλ. *Presidency Conclusions of the Lisbon European Council 2000, Conclusions of the Barcelona Council 2002, Communication from the Commission «Education and Training 2010», 2003.*

αναβαθμίσει τις δεξιότητες που απαιτούνται προκειμένου να αντεπεξέλθει στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές που συντελούνται στη διάρκεια της ζωής του. Με άλλα λόγια, οι εθνικοί στόχοι της δια βίου μάθησης αφορούν στην ολοκλήρωση πολιτικών σχετικών με,

- 1) την ατομική εκπαίδευση και κατάρτιση των πολιτών σε όλα τα στάδια της ζωής τους
- 2) την προώθηση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης μέσα από την επένδυση στις γνώσεις και τις ικανότητες των πολιτών,
- 3) τη δημιουργία μιας κοινωνίας της πληροφορίας για όλους και την προώθηση της κινητικότητας,
- 4) την προσαρμογή στις απαιτήσεις που προέρχονται από την εισαγωγή των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ),
- 5) την ανάπτυξη της επιχειρηματικής ικανότητας και
- 6) τις δεξιότητες και τις στρατηγικές της επικοινωνίας και ειδικότερα τις βασικές και νέες δεξιότητες στο κοινωνικό και εργασιακό περιβάλλον.

Η καλή ποιότητα της παιδείας και της γενικής εκπαίδευσης που αποκτάται στο διάστημα της αρχικής τυπικής εκπαίδευσης, από τη μία πλευρά αυξάνει την απασχολησιμότητα των ατόμων και από την άλλη μειώνει το κόστος της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Με άλλα λόγια τα χρήματα που δαπανώνται για επαγγελματική κατάρτιση, σε μεγάλο βαθμό καλύπτουν τα κενά στο σχεδιασμό της αρχικής τυπικής εκπαίδευσης. Επομένως μία αναβαθμισμένη αρχική τυπική εκπαίδευση, μειώνει την αναγκαιότητα της άτυπης. Στη χώρα μας οι εν λόγω ελλείψεις είναι ιδιαίτερα έντονες στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Αυτό δείχνουν οι ευρωπαϊκές στατιστικές για τη διάδοση της χρήσης του διαδικτύου και τη χρήση υπολογιστών στην Ελλάδα, όπου μαζί με την Πορτογαλία είμαστε ουραγοί στην Ευρώπη των 15. Σύμφωνα με το ευρωβαρόμετρο τα δύο τρίτα των πολιτών στη χώρα μας δε γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν υπολογιστή. Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία της πρόσφατης έρευνας της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας για τη «Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας»³ είναι απογοητευτικά.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τέσσερα από τα πέντε ελληνικά νοικοκυριά αγνοούν το Διαδίκτυο, ενώ μόνο το 36% των νοικοκυριών διαθέτουν προσωπικό υπολογιστή.

Συγχρόνως, με βάση τα στοιχεία έρευνας του ΣΕΒ (Ιούνιος 2004)⁴ οι επιχειρήσεις δηλώνουν «κατά μεγάλη πλειοψηφία ότι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν εξοπλίζει επαρκώς τα νέα στελέχη με τις γνώσεις και τις ικανότητες που απαιτούνται». Το φαινόμενο αυτό έχει ως συνέπεια τη μείωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων και παράλληλα οδηγεί σε δυσκαμψίες στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς οι επιχει-

3. Έρευνα που πραγματοποίησε η Στατιστική Υπηρεσία σε τυχαίο δείγμα 4.485 ατόμων ηλικία 16-74 ετών από ισάριθμα νοικοκυριά ολόκληρης της χώρας κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2005.

4. ΣΕΒ, Ιούνιος 2004, Έρευνα για τις Ανάγκες των Επιχειρήσεων σε Ειδικότυπες Αιχμές για την Τριετία 2005-2008. Η έρευνα διεξήχθη το δεύτερο τρίμηνο του 2004 σε δείγμα 374 επιχειρήσεων (με συμμετοχή 86% επιχειρήσεων του κλάδου της μεταποίησης, 7% επιχειρήσεων του κλάδου των κατασκευών και 7% επιχειρήσεις λοιπών κλάδων).

ρήσεις αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στην ανεύρεση στελεχών επαρκώς καταρτισμένων σε σύγχρονες γνώσεις και ειδικότητες, όπως είναι η χρήση νέων τεχνολογιών. Έχει ενδιαφέρον ότι το 68% των εταιρειών που συμμετείχαν στην έρευνα αυτή σχεδιάζει να καταρτίσει στελέχη αποφοίτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ 50% προσωπικό χαμηλότερης εκπαίδευσης. Στις πρώτες θέσεις για θέματα κατάρτισης βρίσκονται ειδικότητες οικονομικών κατευθύνσεων και πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Τέλος, οι καλές γνώσεις χρήσης εφαρμογής ηλεκτρονικών υπολογιστών κατατάσσονται στα «βασικά εφόδια» για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης.

Καινοτομία

Οι προαναφερθείσες αδυναμίες στο ελληνικό εκπαιδευτικό και εργασιακό περιβάλλον αναδεικνύουν τη σημασία της ενίσχυσης της καινοτομίας στο πλαίσιο της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό.

Η έννοια της καινοτομίας συνδέεται με τη χρήση νέας γνώσης προκειμένου να προσφερθεί (δηλαδή να σχεδιαστεί και να εμπορευματοποιηθεί) ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία που ζητά η αγορά. Η καινοτομία προβάλλει στη σημερινή οικονομία της γνώσης ως μια από τις πλέον σημαντικές παραμέτρους για την ανάπτυξη, στο επίπεδο τόσο της εθνικής οικονομίας όσο και της επιχείρησης, ενώ τίθεται σε θέση υψηλής προτεραιότητας στην πολιτική ατζέντα των κυβερνήσεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι διαφορές ανταγωνιστικότητας και του κατά κεφαλήν εισοδήματος που παρατηρούνται ανάμεσα στις εθνικές οικονομίες μπορούν σε ένα βαθμό τουλάχιστον, να αποδοθούν σε διαφορετικά επίπεδα καινοτομικής δραστηριότητας και ανάπτυξης.

Στην προσπάθεια ανάλυσης της συμβολής της καινοτομικής δραστηριότητας στην αναπτυξιακή προοπτική, δύο παράγοντες προβάλλουν ως καθοριστικοί:

- Το επίπεδο επενδύσεων σε βασική έρευνα και οι κρατικές πολιτικές υποστήριξης και χρηματοδότησης της έρευνας. Ο ρόλος των δημόσιων επενδύσεων είναι καθοριστικός, μιας και μέσα από τη βασική έρευνα αναπτύσσεται το ανθρώπινο κεφάλαιο της χώρας. Σημαντική εδώ είναι και η συνεισφορά των ιδιωτικών επενδύσεων σε Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α).

- Το μέγεθος και η ποιότητα του ερευνητικού δυναμικού της χώρας και το επίπεδο της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε χώρους τεχνολογικούς αλλά και σε χώρους που αφορούν τη διοίκηση και οργάνωση, την παραγωγή, καθώς και η υποδομή σε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, που επιτρέπουν την άμεση επικοινωνία και διασύνδεση, την άντληση μεγάλου όγκου δεδομένων, την παράλληλη εργασία και συνεργασία, κ.λπ.

Όπως φαίνεται από το παράδειγμα έντονα αναπτυσσόμενων οικονομιών, οι ΤΠΕ αποτελούν «εργαλείο» για την ανάπτυξη συνθηκών που ευνοούν την επιχειρηματικότητα, την επικοινωνία, την έγκαιρη πληροφόρηση και «ευθυγράμμιση με την αγορά», την καλλιέργεια των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την καινοτομία.

Η Ε.Ε. αναγνωρίζοντας τη σχετική υστέρηση της από τις Η.Π.Α στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (η οποία είναι ορατή σε μια σειρά δεικτών - με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τις υψηλές επενδύσεις σε ΤΠΕ όπου το 1999 στις Η.Π.Α έφτασαν το 7,3% έναντι 5,8% της Ε.Ε.) δημιούργησε στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας

τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (ΕΧΕ)⁵ για να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των βασικών αδυναμιών του Ευρωπαϊκού ερευνητικού συστήματος⁶. Τα αίτια της υστέρησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο εντοπίζονται:

- στις ανεπαρκείς επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό
- στην απουσία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την έρευνα και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της
- στον κατακερματισμό των ερευνητικών δραστηριοτήτων
- στη διασπορά των πόρων
- στο μη εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό

Για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων ως στόχοι του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας ορίστηκαν:

- Η δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς για την έρευνα, η οποία θα προωθεί την ελεύθερη διακίνηση της γνώσης, των ερευνητών και της τεχνολογίας, τις συνεργασίες και την ανάπτυξη νέων εταιρικών σχέσεων, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, του ευρωπαϊκού ερευνητικού συστήματος και την επίτευξη καλύτερης συνέργειας και αξιοποίησης των διατιθέμενων πόρων.

- Η αναδιάρθρωση του ερευνητικού συστήματος της Ε.Ε. και καλύτερος συντονισμός εθνικών ερευνητικών δραστηριοτήτων και πολιτικών, τόσο μεταξύ τους όσο και με εκείνες της Ένωσης.

- Η ανάπτυξη μιας πραγματικής Ευρωπαϊκής ερευνητικής πολιτικής, που δε θα περιορίζεται μόνο στη χρηματοδότηση ad hoc ερευνητικών δραστηριοτήτων, αλλά θα λαμβάνει υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.

Η ενσωμάτωση των εν λόγω στόχων στον προγραμματισμό και την υλοποίηση των πολιτικών ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων συνιστά προτεραιότητα θεμελιώδους σημασίας στην Ελλάδα. Η συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η χρηματοδότηση των συγκεκριμένων πολιτικών και δράσεων από τους πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις στον τομέα αυτό σε εθνικό επίπεδο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι βασικές κατηγορίες παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτεί το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Γ ΚΠΣ οι οποίες συμβάλλουν εκτός των άλλων και στην ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης και της πτυχής της απασχόλησης της Κοινωνίας της Πληροφορίας (κατάρτιση, επιμόρφωση, προώθηση στην απασχόληση, έρευνα, εκπαίδευση και υποστήριξη της λειτουργίας ηλεκτρονικών δικτύων/κόμβων. Επίσης, στο ίδιο πνεύμα, η δημιουργία Περιφερειακών Πόλων Καινοτομίας στο πρότυπο των γαλλικών *poles de compétitivité* και των φινλανδικών *regional centers of expertise*, με τη συγχρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία αποτελεί το πρώτο βήμα για την ενίσχυση της καινοτομικής και τεχνολογικής βάσης σε επίπεδο περιφέρειας⁷.

5. *European Commission, Towards a European Research Area. Science, Technology and Innovation. Key Figures 2003-2004.*

6. *Communication from the Commission «Investing in research: an action plan for Europe», 2003 (COM(2003) 226).*

7. *Για τον ευρωπαϊκό πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία του 2005, βλ. [http://www.trendchart.org/scoreboards/scorboar2005/index.cfm\(18/3/2006\)](http://www.trendchart.org/scoreboards/scorboar2005/index.cfm(18/3/2006)).*

Επαγγελματική κατάρτιση και Γ' ΚΠΣ (2000-2006)

Εκτός όμως από τα θέματα καινοτομίας, οι ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους. Στους εθνικούς πόρους συγκαταλέγονται οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες (π.χ. κέντρα ελεύθερων σπουδών, ταχύρρυθμα σεμινάρια ιδιωτικών εταιρειών, ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση), καθώς επίσης και το ΛΑΕΚ (Λογαριασμός για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση). Το ΛΑΕΚ, το οποίο υλοποιείται από τον ΟΑΕΔ, αποτελεί μία καλή πρακτική, διότι είναι πρωτοβουλία των κοινωνικών εταίρων και υποστηρίζει με ευέλικτο τρόπο την κατάρτιση των εργαζομένων.

Η επαγγελματική κατάρτιση έχει μια ιδιαίτερη βαρύτητα στο Γ' ΚΠΣ. Από τα περίπου 6 δισεκ. € του Προϋπολογισμού του ΕΚΤ για τη χώρα μας, σχεδόν το 30% χρηματοδοτεί δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης (περ. 1,8 δισεκ. €). Από αυτά σχεδόν 800 εκ. € αφορούν κατάρτιση σε ΤΠΕ, περίπου το 45% του προϋπολογισμού της κατάρτισης.

Σημαντικό είναι να εξετασθεί η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων κατάρτισης σε σχέση με την απασχόληση. Οι ενδείξεις είναι θετικές, υπάρχουν όμως μεγάλα περιθώρια βελτίωσης. Ενδεικτικά αξίζει να αναφερθούν κάποια στοιχεία της έρευνας πεδίου που διενεργήθηκε το Νοέμβριο του 2005 αναφορικά με την κατάρτιση στα ΠΕΠ⁸. Σύμφωνα με τους εργοδότες που προσέλαβαν πρώην ανέργους που είχαν παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης, για το 40% των προσληφθέντων η παρακολούθηση του προγράμματος κατάρτισης αποτέλεσε κριτήριο για την πρόσληψη τους, αλλά μόνο το 16% δε θα προσλαμβάνονταν αν δεν είχαν παρακολουθήσει το πρόγραμμα. Φαίνεται, συνεπώς, ότι τα προγράμματα κατάρτισης επηρεάζουν θετικά τους εργοδότες στην επιλογή προσωπικού, χωρίς όμως να αποτελούν κριτήριο αποφασιστικής σημασίας για την πρόσληψη. Επίσης σημαντικό είναι να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της ίδιας έρευνας ενώ 44% των συμμετεχόντων σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης δηλώνουν πολύ ικανοποιημένοι από το επίπεδο των γνώσεων που απέκτησαν, μόνο το ένα τρίτο των εργοδοτών που προσέλαβαν καταρτισθέντες δηλώνουν ικανοποιημένοι από τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν, στοιχείο που καταδεικνύει ότι απαιτείται η περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση των προγραμμάτων κατάρτισης.

Σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης με την απασχόληση

Αδιαμφισβήτητα, η κοινοτική συγχρηματοδότηση έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της εθνικής μας πολιτικής για την κατάρτιση και τη σύνδεσή της με την απασχόληση. Εντούτοις, η ανάπτυξη της πολιτικής στον εν λόγω τομέα και η διασφάλιση βιώσιμων αποτελεσμάτων απαιτεί την ύπαρξη ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου.

Ο Νόμος 3191/7-11-2003 για την εγκαθίδρυση ενιαίου πλέον, Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (ΕΣΣΕΕΚΑ) αποτελεί την πρώτη προσπάθεια κάλυψης του θεσμικού κενού και της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προκλήσεων σε εθνικό επίπεδο.

Οι σημαντικότεροι στόχοι του ΕΣΣΕΕΚΑ είναι:

8. Centrum Research, A.E., 2005, Έρευνα Πεδίου για την Κατάρτιση στα ΠΕΠ.

- Η δημιουργία και λειτουργία ενός ενιαίου συστήματος για την έρευνα, την καταγραφή και τεκμηρίωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε ανθρώπινο δυναμικό που αντιστοιχούν στα επαγγέλματα, τα οποία μπορούν να προέλθουν από την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

- Ο συντονισμός των προγραμμάτων σπουδών και των παρεχόμενων υπηρεσιών των συστημάτων αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

- Η διαμόρφωση και η συνεχής λειτουργία αποτελεσματικού συστήματος συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού και σύνδεσης με την αγορά εργασίας.

- Η διαμόρφωση ενιαίων κανόνων για τα συστήματα πιστοποίησης των φορέων, των προγραμμάτων σπουδών, των εκπαιδευτών και των επαγγελματικών προσόντων.

Η σύνδεση των συστημάτων της επαγγελματικής κατάρτισης, αποτελεί μία δέσμευση της χώρας μας και απέναντι στην Ε.Ε., η οποία χρηματοδοτεί με σημαντικά ποσά τις δράσεις εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας. Έμφαση δίδεται στην ενοποίηση των συστημάτων πιστοποίησης δομών, εκπαιδευτών, προγραμμάτων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων. Για το σκοπό αυτό λειτουργεί ήδη Ομάδα Εργασίας με στελέχη του ΟΕΕΚ (αρχική επαγγελματική κατάρτιση), του ΕΚΕΠΙΣ (συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση) και συντονίζεται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού ΕΚΤ του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Συμπεράσματα

Συμπερασματικά λοιπόν, προβάλλει επιτακτική η ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών, ώστε στη χώρα μας να υπάρχει μία συνεκτική στρατηγική που να συνδέει όλα τα επιμέρους τμήματα της Δια Βίου Μάθησης. Η εμπειρία και τα πρότυπα των διεθνών οργανισμών όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, η UNESCO και αδιαμφισβήτητα η Ευρωπαϊκή Ένωση συμβάλλουν προς αυτή την κατεύθυνση⁹. Εντούτοις, ο σχεδιασμός της πολιτικής οφείλει να έχει έναν χαρακτήρα περισσότερο ανθρωποκεντρικό, συμπεριλαμβάνοντας τις ιδιαιτερότητες και της ανάγκες της κοινωνίας σε επίπεδο εθνικό, περιφερειακό και τοπικό.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη βαρύτητα έχει η σύνδεση της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και την απασχόληση. Η ανάπτυξη και η καλλιέργεια των δημιουργικών δυνάμεων του ανθρώπινου παράγοντα, ο εντοπισμός και η αξιοποίηση των οποίων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσα από ανθρωποκεντρικές διαδικασίες χάραξης πολιτικής, συνιστά το σύνδεσμο μεταξύ εκπαίδευσης-απασχόλησης και απασχόλησης-ανάπτυξης.

Το ζήτημα αυτό δεν αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της Πολιτείας. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων στη συνδιαμόρφωση των κανόνων με γνώμονα τη βελτίωση της ποιότητας σε κάθε τομέα είναι σημαντικός. Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός, πως στη χώρα μας ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού με τη σοβαρότητα μιας επένδυσης και όχι με μία επιδοματική λογική.

Επίσης, συνεχίζονται οι προσπάθειες ενίσχυσης της καινοτομίας ιδιαίτερα στο πλαίσιο των ΤΠΕ. Οι πολιτικές αυτές θα συνεισφέρουν και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ
ΣΕ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥΣ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ

Ακαδημαϊκό Έτος 2004 - 2005

Α' Τόμος

Α' ΚΥΚΛΟΣ

Από 06/10/2004 έως 22/12/2004

Β' ΚΥΚΛΟΣ

Από 02/02/2005 έως 20/04/2005

Συνεδριακό Κέντρο «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»
του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Αθήναι, 2005

του ανθρώπινου δυναμικού και στην επιτυχημένη προσαρμογή στην οικονομία της γνώσης.

Τέλος, αποτελεί ευθύνη της Πολιτείας και των κοινωνικών εταίρων να ευαισθητοποιήσουν την κοινωνία και τους πολίτες για ενεργό και συνειδητή συμμετοχή στη Δια Βίου Μάθηση, διότι αυτή αποτελεί το σημαντικότερο αναπτυξιακό εργαλείο για τη χώρα μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Centrum Research, 2005, Έρευνα Πεδίου για την Κατάρτιση στα ΠΕΠ.

European Commission, Towards a European Research Area. Science, Technology and Innovation. Key Figures 2203-2004.

European Training Foundation, 2005, Building Partnerships in Education and Training.

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, 2005, Χρήση Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας.

ΣΕΒ, 2004, Έρευνα για τις Ανάγκες των Επιχειρήσεων σε Ειδικότητες Αιχμής για την Τριετία 2005-2008.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση

Presidency Conclusions of the Lisbon European Council 2000.

Conclusions of the Barcelona Council 2002.

Communication from the Commission «Education and Training 2010» 2003.

Communication from the Commission «Investing in research: an action plan for Europe», 2003.